

Здравко Ненов

НЕПОЗНАТИЯТ БОГ

Издателство „Верен“

Здравко Ненов

НЕПОЗНАТИЯТ БОГ

Здравко Ненов

НЕПОЗНАТИЯТ БОГ

издателство „Верен“

© 2012, Здравко Ненов

© корица: издателство „Верен“

Издателство „Верен“

пл. „Славейков“ 1

1000 София

тел. 02-9816241

www.veren.bg

предпечат: издателство „Верен“

печат: печатница „Славейков“, София

ISBN 978-619-7015-01-0

ВЪЗМУЩЕНИЕ

Най-доброто време за почивка в Гърция е месец юни. Чуден малък залив с кристална вода, ситен блестящ пясък, температура на въздуха не повече от 27 градуса. Лек ветрец разнася миризмата на море... Прекрасна жена и три малки сладки деца, послушни и радостни. Не е ли това истински рай!

Това беше втората ми почивка в Гърция, през 1985 година. Бяхме емигранти в Австрия. Аз работех като инженер и можех да си позволя тази почивка с цялото си семейство. Имаше само една малка неприятна подробност. Нямахме нормални паспорти, защото още не бяхме получили австрийско гражданство, а имахме само статут на бежанци. Притежавахме едни прости документи на груба хартия, на които отгоре пишеше с големи букви „staatenlos“ – сиреч, без родина или без държава. Много лошо, нали? Не

можехме да пътуваме през където си поискаме, защото не всички държави признаваха този документ. За България да не говорим. Там не можехме и да припарим, вече имахме присъди за това, че две години по-рано бяхме избягали от комунистическия режим. Но това е друга история. Можехме обаче да пътуваме в бившата Югославия и в Гърция.

По онова време в Гърция нямаше много туристи, особено пък с коли. Ние си бяхме купили един малък микробус Тойота, малко стар, но пак се държеше по-добре от предишната ни новичка Шкода. Бяхме около така наречената местност Олимпиада в основата на най-източния полуостров на Халкидики. На малкото самотно заливче нямаше жива душа. Бяхме радостни и щастливи, къпехме се в изумруденото море, наслаждавахме се на слънцето и не мислехме за злото на този свят. Бяхме възхитени от добрия морал на гърците. Където и да си оставиш нещо, никой не го пипаше. Отдавахме тази честност на гръцкото християнство. Успокоен от общата атмосфера, аз направих нещо, което сега никога не бих направил. Оставих си колата натоварена догоре с багаж. На всичко-

то отгоре там бяха и документите, и голяма част от парите ни. Колата не се виждаше от плажа. Когато се върнахме след около час, вратата беше отключена. Целият ни багаж си беше там. Не липсваше нищо освен... парите и документите!

Представете си този кошмар. Не стига, че бяхме „никой“, но и документите, на които пишеше, че сме никой, ги нямаше. Как щяхме да се върнем в Австрия? Намерихме полицейския участък, красива стара къща в заспало село, в която очаквах всеки момент да се появи дядо Либен. Отвътре обаче изглеждаше като всички полицейски участъци по света – доста неуютно и негостоприемно. Обстановката беше направо спартанска – е, нали бяхме в Гърция... Но освен че беше доста мръсен, участъкът беше и празен. Останахме да чакаме и чак след два часа се появи един полицаи. Той не говореше никакъв „човешки“ – според моите представи – език. А ние не владеехме древни езици като гръцки. Криво-ляво успяхме да се разберем. Получихме документ, че са ни ограбили. Полицаят каза, че това са били румънци или българи. Интересно, къде ти

по онова време хора от тези прочути нации да се скитат свободно зад желязната завеса. Аз си останах на мнение, че всички нации си имат собствени апаши.

Нямаше как, напуснахме райската околност и със свито сърце се отправихме към Атина – древната столица. Надявахме се в австрийското посолство да ни повярват, че сме емигранти в Австрия, и да ни разрешат да се върнем. Не смеех да си помисля какво щеше да стане, ако не ни разрешаха. Целият нов живот, който бяхме започнали да изграждаме, беше в Австрия. Не че имахме много, но ако не се върнехме там, започвахме от нула. Трябваше да останем в Гърция и да търсим убежище там. А ако решаха да ни екстрадират в България, там ни чакаше затвор.

След шестчасово пътуване през нощта се настанихме на един къмпинг до летището на Атина. Над главите ни ревяха самолети. С тях се надпреварваха цикадите. Шумотевицата беше изтощителна. За съжаление, беше петък и само успяхме да разберем кога са приемните дни на австрийското посолство. Трябваше да чакаме до понеделник.

СРЕЩА С ДРЕВНОСТТА

И така, оказахме се на принудителна екскурзия в Атина и се впуснахме поне да гледаме забележителности. Разгледахме археологическия музей, Акропола, стигнахме до Ареопага. В Атина отвсякъде лъха на древност. Но Ареопагът е нещо особено близко за един християнин – каквито бяхме ние. Това е един хълм, който носи името си от древногръцкия бог на войната Арес. Там е заседавал висшият съвет или съд на Атина, който е бил наречен със същото име – ареопаг. Пред този съд е бил доведен апостол Павел, за да обясни какво е това ново учение, което проповядвал по площадите и пазарите на Атина. Всъщност не е ясно дали по времето на апостол Павел ареопагът е заседавал все още на този хълм, или вече е имал друго седалище. Но това няма чак такова значение. Речта на Павел пред ареопага е едно от най-блестящите обяснения на християнството. Днес тя е гравирани на бронзова плоча, закрепена на скалата на Ареопага.

Както бяхме закъсали в Атина и не знаехме какво ще се случи с нас от понеделник

нататък, имаме остра нужда от Божията помощ, подкрепа и утеха. И напомнянето за речта на апостол Павел ни дойде тъкмо навреме. Бих искал да споделя с теб, драги читателю, тези вдъхновяващи думи и размислите, на които те ни наведоха.

Ето, като начало, цялата история:

Докато Павел чакаше в Атина, духът му се възмущаваше в него, като гледаше града пълен с идоли. И така, той разискваше в синагогата с юдеите и с набожните и всеки ден на пазара с онези, които се случваха там. После с него започнаха да се препират и някои от философите епикурейци и стоици. И едни казаха: „Какво иска да каже този празнословец?“ – а други: „Вижда се, че е проповедник на чужди богове.“ – защото благовестваше за Иисус и възкресението.

И взеха и го заведоха в Ареопага, като казваха: „Можем ли да знаем какво е това ново учение, което ти проповядваш? Защото донасяш нещо странно до ушите ни. Затова искаме да знаем какво е то.“

А всичките атиняни и чужденци, които живееха там, не си прекарваха времето с нищо друго, освен да разказват или да слу-

шат нещо ново. И така, Павел застана на средата на Ареопага и каза:

„Атиняни, по всичко виждам, че сте много набожни. Защото, като минавах и разглеждах предметите, на които се кланяте, намерих и един жертвеник, на който беше написано: „На непознатия Бог.“ Този, на когото се кланяте, без да Го знаете, Него ви проповядвам – Бог, който е направил света и всичко, което е в него, и тъй като е Господ на небето и на земята, не обитава в ръкотворни храмове, нито са Му потребни служения от човешки ръце, като че ли има нужда от нещо, понеже Сам Той дава на всички и живот, и дишане, и всичко. Той е направил от един човек всички човешки нации да живеят по цялото лице на земята, като е определил предварително назначени времена и граници на заселищата им, за да търсят Бога, та дано биха Го напипали и намерили, макар и Той да не е далеч от всеки един от нас; защото в Него живеем, движим се и съществуваме; както са казали и някои от вашите поети: „Защото дори Негов род сме.“ И така, тъй като сме Божи род, не бива да мислим, че Божеството е подобно на злато или на

сребро, или на камък – на нещо, изработено с изкуство и човешка измислица.

Бог, без да държи сметка за времената на невежеството, сега заповядва на всички хора навсякъде да се покаят, защото е назначил ден, когато ще съди света справедливо чрез Човека, когото е определил; за което е дал уверение на всички, като Го е възкресил от мъртвите.“

А като чува за възкресението на мъртвите, едни се подиграваха, а други казаха: „Пак ще те слушаме за това.“ И така, Павел си отиде от тях. А някои мъже се присъединиха към него и повярваха, между които беше Дионисий Ареопагит и една жена на име Дамар, и други с тях. (Библия, книга Деяния на светите апостоли, глава 17, стихове 16–34)

И така, Павел бил възмутен от това, което видял по улиците на Атина. Тогава храмовете, жертвениците, статуите не били исторически паметници, останки от древна култура, на които да се дивят туристите. Те били съвсем действащи места за поклонение. Гърците си имали отделен бог за всяка област от живота – един отговарял за тър-

говията, друг – за морето, трети – за лозята, четвърти – за любовта и т. н. Отношенията между тези богове били доста сложни и твърде подобни на тези в човешкия свят. Ние днес сме склонни да се подсмихваме на гръцката митология с нейните безкрайни вражди, любовни истории, ревности, измами и прочее безобразия. Мислим си, че ние сме цивилизовани хора от 21-ви век и нямаме нищо общо с това.

Апостол Павел започнал речта си, като казал на атиняните, че те очевидно са много „набожни“. Градът бил пълен с предмети, на които те се кланяли. В днешно време много рядко мога да срещна човек, който би казал за себе си, че е „безбожен“. Всеки все в нещо си вярва. Някой казва, че е православен християнин, понеже е българин. Боядисва яйца за Великден, пече агне за Гергьовден и риба за Никулден. Е, чак на черква не ходи редовно, ама понякога палне по някоя свещица за здраве. Друг вярва в Аллах. За него има други празници и други правила. Веднъж попитах един мохамеданин дали пие алкохол. Той каза, че Аллах забранява всичко, което е от плода на лозата, затова в техния край

не се пие вино и гроздова, а само мастика. Питам го яде ли свинско, а той ми отговори: „Че какво друго да ям?“ Трети пък вярва в себе си. Смята, че може със собствени сили да се справи с всяка ситуация – и в този живот, че и в отвъдния. Завидна набожност... Четвърти вярва в извънземни. Веднъж едно момиче ми каза, че извънземните са ни създали като някакъв техничен експеримент. На въпроса откъде има тази информация, тя отговори: „Ами, от интернет.“ Попитах я как преценява дали нещо, което четеш или чува, е истина. Тя каза, че се вслушва във вътрешния си глас и има чувство кое е вярно. Това ми се стори като да подбираш само картофките от гювеча. Но нейсе. Всъщност всички форми на набожност, които изброихме дотук, приличат на това – ровичкаш из гювеча и грижливо си подбираш нещо, което на теб ти харесва. Казваш обаче, че ядеш гювеч.

А има и хора, които не биха използвали думата „вяра“, но така усърдно служат на някакви свои убеждения, че това си е истинска набожност. Например кланят се на здравето си. Пият хранителни добавки с шепи, четат всякаква литература за здраво-

словен начин на живот и изпробват всички нови достижения на науката. С тях трудно може да се говори за нещо друго. Всъщност почти всички хора, които попитате, ще ви кажат, че здравето е най-важното. За други професията, да оставят нещо след себе си, е най-важното нещо в живота. За трети най-важното са парите. За четвърти – децата им. За пети – домашният им любимец, за когото са готови да направят повече разходи и да положат повече грижи отколкото за себе си или за друг човек.

Списъкът може да продължава още дълго. Има много неща, на които ние служим, неща, които са издигнати на пиедестал в живота ни. Ние сме ги материализирали, имаме ясна представа как трябва да изглеждат. По цял ден ги лъскаме и четкаме. Те растат вътре в сърцето и в ума ни и заемат цялата ни личност. Определят ценностната ни система, начина, по който изразходваме времето, силите, средствата, вниманието си. За тях сме готови да правим жертви. Никога не ги поставяме под съмнение. Те упражняват огромна власт над нас. И нашето общество, като тогавашното, е пълно с богове.

АБЕ, ИМА НЕЩО...

Религиозното старание на древните гърци обаче отивало още по-далеч. Апостол Павел видял и един жертвеник, който бил посветен „на непознатия бог“. Интересно. Може би атиняните просто се страхували да не изтърват случайно някой бог и после да си имат неприятности. Това е подобно на днешните суеверия. Ние сме съвременни, просветени хора и не вярваме, разбира се, че има дявол, но за всеки случай да чукнем на дърво, че да не би той да чуе и да ни развали работата. Помня, че когато бях малък, имаме такова правило: ако минеш под стълб или ако ти мине котка път – особено пък черна! – трябва три пъти да се завъртиш на пети. Аз вече пораснах и престанах да спазвам това правило. Но много хора цял живот продължават да се въртят около оста си като пумпали. Суеверието ги мъчи като грип, страхове ги сковават. Навсякъде ги дебнат опасности и те прибегват към самолечение – търсят врачки, екстрасенси, магии, различни обреди. Но страховете си ос-

тават. Да вярва човек в нещо, което не знае, не му помага.

Но дори да не робуваме на разни суеверия, има едно много интересно явление, което е всеобщо. Не ви ли се е случвало да говорите с някой човек за нещо духовно и той да каже: „Абе, има нещо.“ Тази фраза се чува много често. Да, човече, наистина има нещо. Дълбоко в човека е заложено знанието, че има Бог. Но човечеството се е отдалечило много от познанието за този Бог и от духовните способности, които човекът е имал в началото. Още по времето на апостол Павел е било така, а в наше време – още повече. Древните цивилизации са имали познания и възможности, които ние отдавна сме изгубили. Ние се развиваме в техниката, специализираме се в много тесни области, но древните хора явно са могли без такава техника да постигнат неща, които за нас са крайно загадъчни. И все пак вътрешното чувство, че „има нещо“, продължава да тлее и в нас. Много интересно е, че всички народи, независимо от религията си, имат едно и също понятие за „Бог“. Те могат да имат някакви свои богове, на които се кланят, и

тези богове си имат конкретните имена. Но във всички езици съществува дума за едно върховно същество, което е създало света и всичко в него, за Бог, който е Началото и е Господарят на всичко, и който е над техните богове. Явно и древните атиняни са имали това съзнание и същевременно им е било ясно, че те не познават този Бог.

„Този, на когото се кланяте, без да Го знаете, Него ви проповядвам – им казва апостол Павел. – Бог, който е направил света и всичко, което е в него.“

Павел се обръща към това тайнствено вътрешно знание, заложено дълбоко в човешката душа. Но как можем, отвъд това „вътрешно чувство“, да се уверим съзнателно, че това е вярно, че наистина има Бог? Това не е нещо, което може да се *докаже* – нито пък може да се докаже обратното. По същия начин не можете да *докажете*, че жена ви ви обича. Има обаче ясни признаци, по които можете да съдите дали тя ви обича, или не. Тези признаци обикновено са доста сигурни, те могат да ви дадат спокойствие и вие да живеете нататък с радост, без постоянно да се измъчвате от съмнения.

ОТПЕЧАТЪЦИ ОТ ПРЪСТИ

Ако светът, който ни заобикаля, е сътворен от един всемогъщ Бог, би трябвало това да си личи. Би трябвало това творение да носи Неговия почерк. Аз съм инженер и съм конструирал много машини, виждал съм и много машини, направени от мои колеги. Те винаги носят характерни белези, по които ясно личи почеркът на конструктора. Нека се вгледаме в света наоколо. Нека си отделим това време, нека се откъснем от забързаното ежедневие, от потоците информация (или дезинформация), които ни заливат. Нека дадем на своя човешки дух свободата да потърси и изследва. Пътят към познаването на Бога е самотен път.

Бродили ли сте някога из Балкана в топла, слънчева есен? Тишината на циганското лято е поразителна. Няма го веселото цвърчене и пърхане на пролетта и лятото. Птичките ги няма – някои са вече отлетели на юг, други са се изпокрили и тихо очакват зимата. Листата са сухи и с тихо потропване, като по клавиши на пиано, падат на земята.

Чудно е това заспиване на природата. Този принцип се вижда навсякъде – и в балкана, и в морето, и в пустинята, и в зелената джунгла. Заспиването – колко приятно е да спиш! И тялото, и духът ти се изпълват със сила, всичко се възстановява и обновява. Дъбовата гора заспива, шумата се превръща в тор, жълъдите са нападали за храна на дивите прасета, за да им надебелее сланинката. Чудиш се как е възможно да е толкова тихо. Цялата природа се подготвя за почивка. Някои, като мечките или съселите, изпадат в дълбок зимен сън и се събуждат чак напролет. Други просто почиват и събират сили за пролетта, когато ще избухне новият живот. Този принцип, тази смяна на ритъма на активен живот и почивка се среща в цялата природа. И ние също спим. А за да не ни е скучно, сънуваме. Има и такива сънища, в които някой сякаш ни говори. Приятно сънуване...

А колко хубаво е да се върнеш от гората, или пък от работа в града и да седнеш на трапезата, на която дими топло, вкусно ядене. Пък ако има и чаша вино или, както е по-обичайно при нас в България, една ра-

кийка, удоволствието вече е пълно. Храненето също е универсален принцип в природата, и то доста приятен. Всичко се храни, за да има енергия за живот – от растенията до нас, хората. Е, ние имаме привилегията да сме на върха на хранителната верига. Това преобразуване на веществата в енергия е много впечатляващо. Изяждаш един домат с малко сиренце и вече си готов, заредил си (за дамите). Може и вратна пържола с пържени картофи (за господата). И това ни доставя голямо удоволствие. Готвенето е истинско изкуство. Но помислете си дори само за плодовете и зеленчуците, за изобилието от разнообразни аромати и вкусове. Такова удоволствие се изписва и на муцуната на съседската крава Димитринка, когато схруска сочна ябълка – наблюдавал съм я. Има над 1000 сорта грозде, от което се прави вино, и то не се повтаря. Прекрасен е този принцип на зареждане с енергия, комбиниран с удоволствие и радост. Мисля, че моят автомобил не изпитва подобно нещо, когато му сипвам нафта.

Друг гениален принцип е принципът на хармонията на форми и цветове. На отсрещ-

ния баир в нашето село живеят едни художници. Те творят живопис и керамика. Много интересна работа. Палитрите с техните бои и глазури са впечатляващи, но те са само подготовката, предварителният материал за истинската творба. Готовата картина или пластика блика с цял поток от емоции и цялостното впечатление е на хармонична комбинация от цветове и форма. Зад нея някак си избухва духът на човека, който я е създал. Това е творчество. Същото нещо се наблюдава и в природата. При нас има сойки и аз гледам все да ги плаша и да ги гоня, защото тормозят малките птиченца, но и те са възхитително оцветени. Всичко им е подходящо и хармонично, няма цветове, които се бият един с друг. И всичко в природата е така. Видели ли сте някакво живо същество, което да е оцветено по неподходящ начин? Едно време имах на стената си едно голямо табло с всички риби, които живеят по Големия бариерен риф в Австралия. Невероятна шарения и невероятна красота. Как няма една неподходяща комбинация! Но най-силно впечатление ми прави, че са така ярко оцветени, а всъщност повечето живеят в пълна

тъмнина или еднообразна синева, където не се отличават никакви цветове. Явно някакъв интелект, някакъв творец ги е създал за себе си, за да им се радва. А може и да е искал да се похвали пред някого, да обърне внимание на някого. Ами ако този някой си ти? Човекът е този, който може да оцени тази прекрасна хармония, това невероятно разнообразие. Е, има и смешни животни, даже повечето са доста смешни. Явно този, който ги е създал, има и чувство за хумор.

Освен принципа на хармония на форми и цветове, много характерен е и принципът на симетрията. Конструкторите на машини естествено следват този принцип. Рядко някаква машина, сътворена от човешка ръка, не се подчинява на този принцип. Но и в живата природа виждаме същото. Дори растенията в по-голямата си част са симетрични, короните на дърветата, макар да изглеждат хаотични, проявяват определена симетрия. Листата пък съвсем. Сега дори Европейският Съюз по непонятни причини разрешава за продажба само зеленчуци с идеално правилна форма. Е, ние, хората, понякога прекаляваме, когато искаме да

наподобим Твореца. Разбира се, има известни отклонения от принципа на симетрията, например моят нос. Но и аз, като цяло, съм симетричен.

Интересен е принципът на предупреждение за опасности. Гледаш в прекрасния, чистичък, подреден австралийски двор с ниско окосена трева някакво си дребно паяче. И изтръпваш от ужас. Паячето е белязано с ярка червена точка на гръбчето. Не знам кой го е мацнал с червена боя, но тя означава, че ако те ухапе, имаш 20 минути да ти сложат противоотрова – иначе сбогом. По такъв интересен и малко смешен начин са белязани почти всички отровни същества в нашия свят. Не само с червена точка, а по най-разнообразен начин – с жълто, с оранжево, на райета, на зиг-заг. Отровните същества в повечето случаи са белязани с ярки цветове. Но има и друг начин на белязване, доста зловещ – изцяло в черно. Не ме питайте защо, но е много впечатляващо. Веднъж се катерех по връх Ловница в Рила и тъкмо да бръкна в една по-дълбока дупка, за да се хвана, забелязах, че от там ме гледа една голяма, чисто черна усойница. Със страхопочитание се

отдръпнах и заобиколих съществото, което можеше да ме пренесе в отвъдното...

Това са само някои бегли наблюдения. Ако се заровите в микро- и макрокосмоса, ако почетете за природата или понаблюдавате сами, ще откриете още много такива неща. Дали ще ги наречем принципи или нещо друго, няма значение, това са ясни следи от почерка на Твореца. В Библията се казва, че Неговата вечна сила и божественост се виждат ясно и разбираемо от творенията. Човекът е надарен със способността да види и разбере тези неща. Животните едва ли разсъждават за красотата и целесъобразността на творението. Те се водят от инстинктите си и това понякога прилича на разум, но единствено човекът има способността да разсъждава върху принципи и абстракции, да разбира и преценява морални въпроси, да се наслаждава на красота, да изпитва вина или благодарност. Затова на нас, хората, Бог е дал и друг начин да разберем за Неговото съществуване. Ние владеем словото и можем чрез него да си предаваме един на друг информация – или устно, или писмено. Напоследък четящите хора като че

ли намаляват, но след като си стигнал дотук в тази книжка, драги читателю, явно, че ти си един от тях.

ПИСАНО Е...

И така, Бог е дал на хората една книга. В нея пише всичко, което човек може и трябва да разбере за Бога. Излагането на информация в нея е уникално. Това даже не е една цяла книга, а сборник от различни книги, някои дълги, някои съвсем късички. Някои от тези „книги“ са исторически летописи, други са сборници със закони, има песни, има поговорки, има лични писма, има дори предсказания за бъдещето. Тези различни части са писани от различни хора, и то на различни места и по различно време. От написването на най-старите до написването на последните са минали цели 1600 години! Но през всички тези векове хората ясно са разбирали, че тези писания имат божествен произход, и грижливо са ги пазили, преписвали и предавали на следващите поколения.

Така се е събрала цялата колекция, която започнала да се нарича „Библия“.

Общото във всички писания, които съставляват Библията, е, че те описват отношенията на Бога с хората – как Той се отнася с тях, какво иска от тях, как реагира на техните действия, и също така как различни хора са се отнасяли към Него. Много често Бог е говорил пряко на дадени хора и те са записали думите Му. Понякога дори самите те не са разбирали съвсем точно какво записват, защото това са били пророчества за бъдещи събития. Ние днес имаме щастието да живеем 2000 години след написването на последните книги на Библията и огромна част от тези пророчества вече са се сбъднали. Така че можем още по-лесно да се убедим, че Библията е истина. Изключително интересно е да се проследят някои от тези пророчества и тяхното изпълнение стотици години след като са били записани. Също така в Библията са разказани много поучителни истории за междучовешки отношения и за отношения на хората с Бога. От тези случки могат да се видят определени схеми на действие, които важат и днес по същия

начин. Така Библията е неизчерпаем източник на практическа мъдрост за ежедневиия живот. Тази мъдрост е удивително актуална, независимо, че времената са се променили. Ако човек вземе на сериозно напътствията на Библията и започне да се съобразява с тях, в живота му настъпва голяма промяна. Това е нещо като практически тест за истинността на Библията. Най-добре е човек да пробва сам. Тя е написана така, че може да бъде разбрана от всеки човек. Е, разбира се, има места, които са по-трудни за разбиране, изискват известни предварителни знания. Има и места, които отначало няма да са ни интересни, например родословни дървета или напътствия за богослужението в древния еврейски храм. Но тези части могат спокойно да се пропуснат и да четем нататък. Понякога може да е добре човек да получи известна помощ при четенето и разбирането на Библията. Има хора, които са я чели вече доста години и могат да помогнат. Има също така и книги, които помагат на начинаещия читател. Но в никакъв случай не бива да мислим, че само някаква институция като например църквата или някакъв

друг посредник може да ни тълкува Библията. Тя е писана от обикновени хора и е предназначена за обикновени хора. Основното ѝ послание е съвсем ясно и разбираемо. Човек трябва да си отдели време и да е готов малко да се напъне да размисли. Освен това има и един трик, който действа желязно. Вземи си Библията, отвори я и кажи: „Господи, ако Теб Те има наистина и ако Ти говориш на хората чрез тази книга, моля Те, помогни ми да я разбирам. Ти ми говори, когато чета.“ Разбира се, това действа само ако е искрено. Бог чува и разбира идеално, когато Му кажеш нещо. Освен това Той вижда и вътре в сърцето ти и знае дали си искрен.

Бог се открива на хората само ако те наистина искат това. Иначе би могъл естествено да се яви като ослепителна светлина, да ни изплаши, да не остави никакво място за съмнение и да принуди всички хора да паднат на колене пред Него. Но това би било насилие и диктатура. На такава основа не може да се гради взаимоотношение на любов. Ако обичаш някого, трябва да му дадеш свобода, а не да го насилваш. Тогава и неговата любов към теб наистина ще означава нещо.

Точно това иска Бог. Затова ни е дал природата, която на всяка крачка свидетелства за Него, дал ни е и Словото Си – Библията – от която всеки е свободен да се поинтересува доброволно. И ако искрено поискаш от Бога помощ, за да разбереш Словото Му, със сигурност ще я получиш. Естествено Той няма да ти налее информацията в главата с фуния, ще трябва сам да се потрудиш да почетеш. За това вече говорихме.

Малко се отклоних от основния разказ за Атина, но нека накрая ви разкажа само още една кратка случка, която показва как може да се разбира Библията. Веднъж един християнин попаднал в едно затънтено село високо в планините на Непал. То било напълно откъснато от света. С огромно учудване пътешественикът установил, че всички в селото са вярващи християни. Дотам никога не били стигали мисионери, нито пък хора от селото били ходили в „цивилизацията“. Оказало се, че преди много години там попаднал един пътник, който умрял в селото. В багажа му имало Библия. Хората започнали да я четат заедно и полека-лека разбрали посланието на Бога. Всички му повярвали и

започнали да живеят според него, без дори да знаят, че това се нарича „християнство“.

КОЙ Е ШЕФЪТ?

Нека сега да се върнем на речта на апостол Павел пред атиняните. Дотук видяхме, че той започва да им говори за „непознатия Бог“ – този, когото те почитали за всеки случай, но вероятно считали за подобен на останалите им богове. Като начало Павел им казва, че този Бог *„е направил света и всичко, което е в него“*. По-нататък обаче той им казва нещо изключително важно, от което, ако наистина е така, мен направо ме побиват тръпки. Той казва, че този Бог е *„Господ на небето и на земята“*. Господ означава господар, властелин, който владее над всичко. Това означава, че няма нито едно ъгълче от Вселената или от цялото Му творение, което да няма съответната цел и да няма отношение към Неговата воля. Той определя правилата и Той има право да изисква подчинение. Значи, ако не знаем правилата или

пък решим да не се съобразяваме с тях, можем да си имаме големи неприятности.

Това ми напомня за една скорошна случка. Беше тиха, приказна снежна вечер в Троянския Балкан. Само вятърът тихо шумолеше от време на време, но общо взето цареше поразителна тишина. С жена ми си четяхме кротко и се наслаждавахме на спокойствието. Неусетно започнах да се заслушвам в някакъв крайно необичаен шум. Отначало не бях сигурен, но после и жена ми наостри уши. Спогледахме се и направо не можехме да повярваме на ушите си. Отнякъде се разнасяше тихичко хъркане. Нямаше съмнение. Явно не бяхме сами. Някъде в нашата къща някой блажено си спинкаше. Тръгнахме да се ослушваме из къщата и накрая установих, че похъркването идва от комина. Широкият кюнец на печката влизаше в една ниска розетка, а по-нависоко имаше друга, затворена с капак. Леко отворих капака и там, на една приятно затоплена от пушека площадка спеше едно същество. Няма да ви казвам какво точно беше, за да не възбудя у вас неочаквана агресия. Явно розетката действаше като усилвател на тихото му хър-

кане. Е, това не беше толкова страшно. Нека си спинка, каза жена ми. Да слушаш тихичко похъркване дори е приятно.

Не след дълго обаче съществото си намери компания. И заедно със събратята си започна да съсипва изолацията на тавана ни. Тогава вече предприех военни действия. Къщата си беше моя и аз определях правилата в нея. Аз си бях направил изолацията, и то с доста усилия. Не можех да допусна да се ширят на моя територия, като че ли мен изобщо ме няма. Може би съществото не знаеше, че аз съм стопанинът и аз решавам какво е редно и какво не е. По-скоро мисля, че усещаше присъствието ми, но не желаше да се съобразява с мен. Беше си намерило топличък таван, изолиран със стиропор, и смяташе, че това е идеалното място да си изкопае дупка, в която да си отглежда потомството. Ако поне малко приличаше на мен, ако можеше да ме разбере, може би щяхме да решим проблема по мирен начин. Ние, от наша страна, дори се опитахме. Хванахме съществото – то беше пухкаво и доста симпатично на вид – и го пуснахме на една ливада по-далеч от къщата. Но мислите ли, че каза

„благодаря“ и уважи моята воля като стопанин на къщата? Нищо подобно, събра си компанията и всички заедно продължиха да безобразничат с пълна сила. Втория път, когато го хванах, вече не го пуснах. За жалост въвеждането на ред струваше живота на няколко от тези същества. Много съжалявам, но това е положението.

Та, това е, което исках да ви кажа. Ако Бог е Господар на този свят и определя правилата, а ние нехаем и не се съобразяваме с тях, ще имаме проблеми. Ние живеем на Негова територия, в Неговия дом, а не Той – в нашия. Това казва и апостол Павел на атиняните: *„Тъй като е Господ на небето и на земята, не обитава в ръкотворни храмове, нито са Му потребни служения от човешки ръце, като че ли има нужда от нещо...”* Ние винаги сме изправени пред опасността да затворим Бога в нашите скромни представи и да го направим такъв, какъвто ние бихме искали да бъде. В Атина е имало много храмове, някои от тях стоят и до днес. Много е приятно да си направиш храм за своя бог и да знаеш, че той си стои вътре, а ти можеш да отиваш там, когато на тебе ти е удобно. Можеш да

си живееш спокойно, както си искаш, според собствените си ценности и предпочитания, а Бог е затворен в някаква кутийка, която отваряш само когато имаш нужда от нещо, когато ти стане самотно или когато искаш да се покажеш колко си набожен. Но представи си, че съществува един Бог, който е навсякъде, който те вижда по всяко време, който знае всяко твое действие, от когото не можеш да се скриеш дори в клозета при заключена врата. На едно място в Библията се казва, че *„ние сме голи и разкрити пред Този, пред когото ще отговаряме“*.

НЯКОЛКО СТОТИНКИ

По-нататък мисълта продължава с това, че на Бога не са Му необходими служения на човешки ръце. Косата ми се изправя, като си помисля колко злато и несметни скъпоценности са посветени уж на Бога, какви величествени храмове са издигнати, какви пищни обреди се извършват в тях. Атиняните са принасяли и жертви на боговете си. Имало е, а и сега има религии, в които са се прина-

сяли дори човешки жертви. Ние не правим такива неща и смятаме това за примитивно варварство. Но и в нашия народ съществува традицията да се прави „курбан“. Ако се спасиш от катастрофа или някаква друга ужасна опасност, после всяка година на тази дата правиш „курбан“. Какво точно значи това? Някак си избягваме да мислим по този въпрос. „Така се прави“ – и точка! Всъщност думата „курбан“ означава „жертва“, и то *заместителна* жертва. Първоначалната идея е, че някой друг е бил пожертван, за да мога аз да живея. Тоест, някой друг се е пожертвал за мен. Това обаче е дълбоко потънало в народната памет и вече почти никой не го осъзнава. По-скоро си мислим, че *ние* правим нещо, *ние* жертваме нещо, *ние* правим някакво благодеяние, с което си спечелваме благоволението на свръхестествените сили. Месим погачи и ритуално ги раздаваме на хората, за да измолим от Бога нещо. И запалването на една свещ в черквата е нещо като жертва – нали свещите се продават с пари.

Тази идея, че можем с някаква жертва от наша страна да купим благоволението на Бога, е доста ужасна. Представи си, дра-

ги читателю, че твоето собствено дете се опита да ти плати за добрината, която му оказваш. Например, дал си му джобни пари, а то е отделило 5 стотинки от тях и в края на седмицата, когато се е видяло, че няма нужда да ги изхарчи за друго, идва при теб и ти казва: „Тате, ето ти от мен тези стотинки, моля те следващата седмица да си така добър към мене и да ми дадеш пари за зелено училище.“ Доста обидно, нали? Аз бих му казал: „Абе, сине, аз съм ти дал живота! Аз съм те направил и се грижа за теб, защото си ми дете. Ти мен ли искаш да купиш? Аз ти давам всичко, защото те обичам, не защото имам от теб някаква полза!“ А и с други хора ми се е случвало да им направя нещо добро, защото са ми симпатични, дори бих казал и силната дума, че ги обичам. Много ми е било обидно, когато те после са идвали с нещо да ми се отблагодарят – кутия бисквити, бутилка водка или някаква друга подобна „ценност“. Искрената благодарност, радостното приятелство – това са нещата, които наистина имат стойност в живота. Какво е за Бога една свещ или един чувал картофи, или една нива, подарена на църквата? Или

пък голямата жертва да отидеш да слушаш два часа литургия? Не можеш да си купиш Божието благоволение! Той ти е дал живота, и сега всеки твой дъх, всеки удар на сърцето ти зависи от Него. Той ти дава всичко. Той самият няма нужда от нищо, което ти би Му дал. Това, към което Бог се стреми, е твоята любов, твоето приятелство, твоята искрена благодарност – същото, което и ние горещо желаем от своите деца, нали? Точно това казва и апостол Павел на атиняните, че Бог *„няма нужда от нищо, понеже Той дава на всички и живот, и дишане, и всичко“*.

РОД И РОДИНА

По-нататък речта му продължава много интересно. След като е казал на атиняните, че Бог няма нужда хората да Му служат, той продължава с това, което Бог всъщност иска от тях.

Той е направил от един човек всички човешки нации да живеят по цялото лице на земята, като е определил предварително

назначени времена и граници на заселищата им, за да търсят Бога, та дано биха Го напипали и намерили, макар и Той да не е далеч от всеки един от нас; защото в Него живеем, движим се и съществуваме; както са казали и някои от вашите поети: „Защото дори Негов род сме.“

Всички хора са някак еднакви. Народи с различен цвят на кожата, с различна степен на развитие, бедни, богати, примитивни, напреднали – всички са едни и същи в дълбоката си същност. Разликите между тях са много повърхностни, външни. Всички сме роднини, всички сме „от една кръв“. В Сърбия например, когато хората разберат, че си българин, веднага започват да ти казват „брате“. Ще ми се и ние да говорехме така на сърбите, пък защо не и на останалите си съседи – гърци, турци, румънци, македонци... Апостолът казва, че Господ предварително е определил на народите „времената и границите на техните заселища“. Значи не войните, не благоволенieto на световните политически сили, не някакви исторически случайности определят възхода и падението на дадена нация, а Бог се разпорежда със

съдбините на народите. И как се разпорежда? Бог „е определил предварително назначени времена и граници на заселищата им, за да търсят Бога, та дано биха Го напипали и намерили, макар и Той да не е далеч от всеки един от нас“. Значи основната цел, с която Бог е заселил народите на определените им места, е да Го познаят, да Го намерят. За тази цел Той е създал условия на всеки народ. Предпоставките са различни, но за всички е възможно да познаят Бога. Той не е далеч от никой народ и от никой човек. Ние, българите, сме имали повече от 1300 години на едно изключително добро място на тази планета – с прекрасна природа, с умерен климат с четири сезона, без никакви крайни природни бедствия, без страшни отровни животни, без никакви съществени напасти. Дали сме „напипали и намерили“ Бога?

Но това важи не само за народите, а и за всеки отделен човек. Тъкмо в този момент, когато ходехме из Атина в очакване да разберем какво ще се случи с нас, тези думи ми прозвучаха много странно и същевременно страшно. Засегнаха ме право в сърцето. Както вече ви казах, ние бяхме емигранти. Но и

документите, на които пишеше, че сме „без държава“, ни бяха откраднати. Нямахме буквално нищо – нито документи за самоличност, нито шофьорска книжка, нищо. Бяхме като осиротели, макар да бяхме цялото семейство заедно. Какво ли щяха да ни кажат в австрийското консулство? Ако кажеха, че не могат да направят нищо за нас, тогава накъде? Да останем в Гърция без познати, без работа, без нищо и да търсим отново убежище? Или обратно в България? В колата слушахме радио София, което основно съобщаваше как се прибира реколтата от жито и какво е направил Тодор Живков. Въпреки носталгията България всяваше в душите ни ужас. Това беше една страшна родина, където и мен, и жена ми ни очакваше по три години затвор – защото си бяхме позволили да я напуснем. А трите ни деца ги очакваше меко казано нерадостно бъдеще. За двете години в Австрия все пак бяхме изградили някакво съществуване. Аз имах работа, имахме къде да живеем, имахме вече някакви приятели и познати. Изведнъж тези думи, че Бог е определил на хората времето и мястото за живеене, за да Го търсят и напипат, оживя-

ха и станаха много близки и реални за мен. Обърнахме се към Него с гореща молитва да ни помогне и да ни върне в страната, в която бяхме намерили убежище. Хванахме се за думите „*дори Негов род сме*“. Отново и отново викахме към Него и казвахме: „Щом сме Твой род и Ти си наш Баща, молим Те някак си да се погрижиш за нас!“

„Човек без родина е като дърво без корен“ – гласи народната мъдрост. Да си „без държава“ е страшно, но да изгубиш рода, от който произхождаш, е още по-страшно. Представете си колко безнадеждно и безотговорно е било положението на атиняните, които са слушали апостол Павел, а защо не и на днешните атиняни, пък и не само атиняни. Те правят собствени богове, идоли, икони, създават си някакви собствени родове, измислят си извънземни, от които произхождал животът на Земята. А родът, от който действително произхождат, родът на Твореца на Вселената, е забравен. Моля се, драги читателю, да не става нужда да изпадаш в такова отчаяно положение, в каквото бяхме ние, за да потърсиш Родоначалника на своя род и да поискаш да го намериш. Из-

мислените богове и собствените ценности обикновено не помагат във време на беда. Апостол Павел казва на атиняните, че *„тъй като сме Божи род, не бива да мислим, че Божеството е подобно на злато или на сребро, или на камък – на нещо, изработено с изкуство и човешка измислица.“* Ние не служим на някаква измислена от самите нас идея. Бог е обективен и познаваем. Той активно действа и може да се разкрие на онзи, който Го търси.

УНИВЕРСАЛНАТА ЗАПОВЕД

По-нататък апостолът казва какво всъщност иска Бог от хората: *„Бог, без да държи сметка за времената на невежеството, сега заповядва на всички хора навсякъде да се покаят, защото е назначил ден, когато ще съди света справедливо чрез Човека, когото е определил; за което е дал уверение на всички, като Го е възкресил от мъртвите.“*

Съвременният човек никак не обича да му се заповядва. Това звучи доста стряска-

що. Но съгласете се, ако Бог е върховният властелин на Вселената, Той има това право. Към Своя род, към Своите творения Той има изисквания и един ден всеки от нас ще се яви на съд. Това е обективен факт, независимо дали ни харесва, или не. И Бог не държи сметка за времето на нашето незнание. В един момент от живота си всеки човек получава някакво знание за Бога и е отговорен за това, как ще постъпи с него. Никой не може да каже: „Аз съм възпитан атеистично, възпитан съм при комунизма или при прехода, когато нищо не се знаеше. Нямах литература, поповете бяха корумпирани, не се учеше вероучение в училище. Затова и оттук нататък тези работи не са за мене, аз не мога да повярвам. Някой друг може и да може, но аз не мога.“ Не разчитай на такива оправдания. Бог няма да ти държи сметка за това, което не си могъл да знаеш, а за това, което си могъл.

Много хора като аргумент против вярата обичат да задават следния въпрос: „Ами какво ще стане с диваците в джунглата, които никога не са чули за Христос?“ Със сигурност Бог ще постъпи справедливо с всеки

човек. Никой няма да бъде съден за нещо, което не е могъл да чуе и разбере. Но това, което хората могат да разберат за Бога, е доста много. Вече говорихме за природата и нейното свидетелство за съществуването на Твореца. Не случайно на друго място в Библията се говори за така нареченото „вечно евангелие“. Евангелие е гръцка дума, която означава „добра новина“. И тази вечна добра новина е следната: *„Бойте се от Бога и Му въздайте слава, защото часът на Неговия съд настана. Поклонете се на Този, който е направил небето и земята, и морето, и водните извори!“* Знанието, че има един всевишен Бог, Творец на всичко, и че на този Бог сме длъжни да се поклоним и да отдадем слава, е достъпно за всеки човек. И за така наречените „диваци в джунглата“. А ние, българите от 21-ви век, съвсем не можем да кажем, че не сме знаели за Христос и не сме могли да научим.

Все още „часът на Неговия съд“ не е настанал. Думите, които цитирах по-горе, са пророчество за бъдещето. Кога точно ще настане този всеобщ съд над света, никой не знае. В Библията изрично се казва, че точно-

то време на Страшния съд не е открито на никой човек. Затова и всички предсказания за датата на края на света са чиста измислица и не бива да им се обръща внимание. Но че този съд един ден ще настъпи, няма никакво съмнение.

Е, какво тогава да направим? Бог не държи сметка за досегашното ти невежество, драги читателю, а сега, в този момент, ти заповядва да се покаеш. Какво означава това? Обърни се към Господ и му кажи с най-прости думи, че съжаляваш за злото в своя живот. Знам, че ти си добър човек, в това не се съмнявам. Но не ми казвай, че никога през живота си не си излъгал, не си завидял на никого, не си изпитал омраза към никого, не си харесал никоя чужда жена... да не говорим за по-тежки неща. Ние всички сме добри хора, но учудващо, доста точно знаем и помним злото, което съседът някога е извършил. Вероятно и той знае и помни нашето.

Покаянието не е просто съжаление за някакво минало зло. Колкото и да съжаляваш, ако продължаваш по същия начин, това няма да ти помогне. Да се покаеш за нещо, означава образно казано да направиш обра-

тен завой – оттук нататък да заживееш по друг начин. Покаяние означава практическа промяна на живота.

Най-сериозното от всичките ни провинения е, че сме пренебрегвали Божия Син. Дори да сме били „набожни“, това никак няма да ни ползва. Бог ще ни държи отговорни за нашето лично отношение към Иисус Христос. Апостол Павел казва в речта си пред атиняните, че Бог е определил Иисус Христос за Съдия на целия свят, *„за което е дал уверение на всички, като Го е възкресил от мъртвите“*. Тук вече навлизаме в дълбоки води.

СЪДИЯТА НА ЦЕЛИЯ СВЯТ

На друго място в Библията се казва: *„Отец не съди никого, а е предал целия съд на Сина, за да почитат всички Сина, както почитат Отца. Който не почита Сина, не почита Отца, който Го е пратил.“*

Защо е така? Защо личността на Иисус Христос е ключът към спасението на човека?

Както вече видяхме, във всеки от нас има зло. Дори да сме добри и порядъчни хора, никой не достига абсолютното съвършенство, което Бог очаква от нас. И тъй като Бог е напълно справедлив и истинен, Той не може просто да махне с ръка и да се направи, че няма нищо. Казано простичко, ние трябва да бъдем наказани. И в известен смисъл наистина сме наказани в този свят – с болести, мъки и трудности. Това са естествените следствия на греха – понякога на нашия личен грях, но по-често на общото разваляне на света поради греха на човечеството изобщо. Светът като цяло става все по-лош, природната среда се съсипва, множат се нови и неизвестни болести и т. н. От това страдат всички, включително и невинни деца. Но трябва да ви кажа, че въпреки тези страдания голяма част от хората, особено през последните 60 години, живеят без особено големи трудности. Колкото и да се оплакваме от живота в България, по света има къде-къде по-страшни неща. С по-висока сметка за парното, с болест или с работа при лоши условия не можем да си „изкупим греховете“. Не можем да си заслужим живота след смъртта.

Не можем и да станем по-добри, напротив, често се озлобяваме. Нашите страдания не могат да решат проблема с греха.

Решението е друго, и то е удивително. За да можем да разберем Бога и за да може да ни спаси, Той е решил да стане като нас, да стане истински човек. Решил е да живее с нас, да премине през целия човешки живот с неговите трудности и мъки. Тъй като е Бог, Той може всичко, може и да стане човек. Бог е Дух, а това за нас е нещо абстрактно, невидимо, непонятно. Малко са хората, които са познавали и разбирали Бога истински по времето на Стария Завет. Затова Бог е решил да се въплъти в човек. Той, така да се каже, е родил Сам Себе Си като бебе чрез една жена на име Мария. Тя е била достатъчно смирена, за да поеме върху себе си тази страшна съдба на свръхестественото зачатие, без земен баща. Но и нейният бъдещ мъж е бил достатъчно смирен, за да повярва, че годеницата му е бременна от Светия Дух, и да не я напусне, а да претърпи заедно с нея всички последващи трудности.

И така, Бог се е родил на този свят като безпомощно бебе, и то в доста ужасни усло-

вия – в обор, сред животните. Веднага след раждането Му властта е започнала да Го издирва, за да Го убие. Затова семейството, т. е. майка Му Мария и нейният мъж Йосиф е трябвало да бягат в чужбина. (Лично за мен това означаваше много – значи Той можеше да разбере моята мъка като емигрант, който е бягал да спасява живота на децата си.) След като опасността е преминала, Той се е завърнал от емиграция и е живял и работил като обикновен човек, най-вероятно дърводелец. Той е познавал живота на беден работник в окупирана от чужда власт страна.

На около 30-годишна възраст Иисус е започнал да се изявява публично пред Своя народ. Името Иисус е било съвсем обикновено в онова време, срещало се е много често сред евреите. Но то означава „Господ спасява“. От векове еврейският народ е бил подготвян, че Божието спасение ще дойде чрез един много специален човек, който ще се роди. В древните писания се казва за този Спасител, че произходът му е „от вечността“. Казва се, че Той ще бъде цар и царството Му няма да има край, а ще трае вечно, че в него

ще цари пълен мир, дори между животните! Очевидно не става дума за обикновен човек, а за някаква божествена личност. Този особен Божи избраник се нарича Месия, а гръцката дума за Месия е Христос.

Юдеите са очаквали този Месия и са били предупредени как да го познаят. Той щял да върши разни неவிждани дотогава чудеса, например да излекува прокажен, да върне зрението на сляпороден, да възкреси мъртвец. Иисус е извършил всички тези свхръхестествени знамения, а освен тях и много други, и то пред много свидетели. Той е имал власт над природните сили и е можел в определени моменти да отменя природните закони – ходел е по водата, спрял е силна буря, като просто ѝ е заповядал да утихне, превърнал е около 600 литра вода във вино. Изцелявал е болни от всякакви болести и е възкресявал мъртви, един от които е бил вече три дни в гроба. Той е можел да чете мислите на хората наоколо си, познавал е намеренията и мотивите им и си е позволявал да прощава грехове. Самият Той е живеел напълно безгрешно. Дори най-яроствните Му врагове не са могли

да Го обвинят в никакъв грях. Всичко това е документирано от очевидци, които, като евреи, са били изключително критични наблюдатели. Иисус не е застанал на градския площад да се удари в гърдите и да заяви: „Аз съм Бог, Творецът на Вселената, вашият Месия!“ Той е показал с делата Си и с цялото Си поведение, че е самият Бог. И когато някой Го е наричал Бог, Той не е отхвърлял това. Приемал е хората да Му се покланят като на живия Бог.

Много от юдеите разбрали, че Иисус е обещаният Месия, и повярвали в Него. Но религиозната върхушка, която имала силно политическо влияние, Го възприела като сериозна заплаха за собствената си власт. Той проповядвал покаяние и искрена вяра в Бога, милост и истина. Това изобличавало висшето духовенство в лицемерие. Иисус проповядвал, че хората трябва да събират съкровища на небесата, а не на земята. Това са дела, извършени заради Бога, които носят радост на хората около нас. Проповядвал още, че спасението е чрез вяра, а не чрез заслуги към религиозната система. Това поставяло под въпрос определени икономи-

чески интереси на тази система. (Май наистина няма нищо ново под слънцето.) Иисус прощавал грехове и ясно заявявал, че е едно със Своя Отец. Всичко това Му навляк-ло яростната омраза на юдейските водачи. Те Го арестували и организирали скалъпен съдебен процес. Никой нямал истинско обвинение срещу Иисус. Най-тежкото свидетелско показание срещу Него било, че бил казал, че може да разруши еврейския храм и да го издигне отново за три дни! На самия процес обаче първосвещеникът Го попитал дали Той е Христос, Божият Син. Иисус отговорил утвърдително и съдът решил, че няма нужда от повече свидетели, защото това е богохулство, което заслужава смъртно наказание.

Юдейските власти обаче нямали право да осъждат на смърт, понеже Юдея не била суверенна държава, а провинция на Римската империя. Затова те се обърнали към римския управител Пилат Понтийски. За него, разбира се, тези обвинения звучали смехотворно. Затова юдеите му представили политическо обвинение срещу Иисус – че имал претенциите да е цар на еврейския народ.

Като здравомислещ римлянин Пилат много добре виждал, че няма работа с бунтовник, който застрашава властта на римския император. Той обявил, че счита Иисус за невинен и смята да Го пусне на свобода. Но юдейските водачи го изнудили и организирали масови размирици в града, така че той предпочел да си няма неприятности заради някакъв си еврейски проповедник, и Го осъдил на смърт. Измил си ръцете публично и казал на господата фарисеите: „Щом искате да Го убием, ще Го убием, но отговорността си е ваша. Вината за това убийство остава върху вас.“ Дали тази декларация може да го оневини наистина, е друг въпрос.

Това изглеждало като трагичен провал на мисията на Иисус. Нали трябвало Той да е Спасителят на света? Но тъкмо тук идва уникалното решение, което Бог има за проблема с нашите грехове. Божията милост не може да наруши Божията справедливост. Бог не може да прости греховете ни, като че ли те не съществуват. За да може да прости, Бог е решил Той сам да понесе наказанието, което Неговата справедливост изисква. Смъртта

на Иисус е била напълно незаслужена – Той не е имал нито един-единствен личен грях. Затова Неговата смърт може да бъде изкупителна жертва за нашите грехове. Животът на самия Бог е безкрайно скъпоценен, той е достатъчна цена за всички възможни грехове на всички хора, които някога са живели и ще живеят на тази земя. Всъщност Иисус е отишъл на кръста доброволно. Той е можел без никакви трудности да се спаси от враговете Си. Неговата цел е била да даде живота Си като „откуп за мнозина“, както самият Той е предупреждавал учениците Си многократно. Това е уникалният, прост план на Бога за спасението на хората. В Библията се казва, че този план е съществувал дори още преди сътворението на света. Бог е знаел, че човекът ще се отвърне от Него. И Той е решил да поеме върху Себе Си вината на човека и със собствената Си кръв да плати за нея.

Но историята не свършва дотук. Както вече казахме, Бог е определил Иисус Христос за Съдия на целия свят, *„за което е дал уверение на всички, като Го е възкресил от мъртвите“*.

ВЪЗКРЕСЕНИЕ

След като е бил разпънат на кръст, Иисус е бил положен в гробница, изсечена в скалата. Преди това е бил обвит с платно, обилно напоено с течни и прахообразни ароматни вещества. Входът на гробницата е бил затиснат с огромен камък. Интересно, самите юдейски водачи изглежда са взели доста на сериозно думите на Иисус, че ще възкръсне на третия ден след смъртта Си. Едва ли са Му вярвали наистина, иначе нямаше да Го разпънат. Но все пак предполагали, че може пък учениците Му да откраднат трупа и после да кажат, че е възкръснал. Затова организирали охрана на гробницата – издействали от римския управител да постави войници да я пазят и дори да запечатат камъка на входа със собствения си печат. Но рано сутринта на третия ден станало нещо много странно и явно много величествено. До нас не е достигнало точно описание на това събитие, но знаем какви последици е имало. Първо, коравите и добре обучени римски войници направо припаднали от ужас. Камъкът, който тежал около два тона, бил отместен от

входа на гробницата, а тя била празна. Явил се един странен човек в светещи бели дрехи и казал, че Христос е възкръснал и няма смисъл да Го търсят в гроба. Това послание било отправено не към римските войници, а към няколко жени от последователките на Иисус, които отишли рано сутринта на гроба да довършат погребалните ритуали. Те също се уплашили и се втурнали да кажат на останалите.

Самите ученици на Иисус били уплашени до смърт и стояли заключени в една къща. Те явно ни най-малко не очаквали Той да възкръсне, макар че ги бил предупредил за това няколко пъти. Когато жените дошли от гроба и им разказали какво са видели там, те не им повярвали особено. Двама от учениците изтичали да проверят какво е положението и наистина намерили гроба празен. Интересно, там все още стояли погребалните савани – нещо като гипсова обвивка, която се образувала от платното и ароматните вещества. Този пашкул си бил на мястото, непокътнат, точно както бил положен трупът на Иисус. Само тялото било загадъчно изчезнало от него. Те се върнали

и продължавали да се чудят какво става. Тогава самият Иисус се явил сред тях напълно жив. После продължил да се среща с различни хора, докато лека-полека всичките Му ученици се убедили, че наистина е възкръснал. Самите те били много склонни да кажат: „А, врели-некипели!“ – както много наши съвременници казват, понеже са интелигентни и модерни хора, които вярват не в Бог, а в науката и знаят, че „такива работи не се случват“. Е, хората преди 2000 години също доста добре са знаели, че такива работи не се случват. Те са повярвали, че Иисус е възкръснал, понеже многократно са Го видели, и то най-различни хора. Веднъж са Го видели дори повече от 500 души наведнъж. След като ги убедил в това, че е жив, Иисус се възнесъл на небето пред очите на голямо множество свидетели.

Това довело до невероятна промяна у тези хора. След смъртта на Христос те се разбягали и изпокрили. Още преди това дори Петър, най-верният и смелият Му ученик, не посмял да си признае, че изобщо Го е познавал. А сега изведнъж излезли по улиците и площадите на Ерусалим и започнали без-

страшно да проповядват, че Той е възкръснал. Говорели това дори в храма, в сърцето на религиозната власт, която разпънала Христос! И хиляди хора им повярвали. Още на десетия ден след като Той се възнесъл на небето, на празника, наречен Петдесетница, повярвали 3000 души наведнъж. Няколко дни по-късно – още 5000. Така се образувала ранната църква, т. е. общността от вярващи в Иисус Христос. Тогава те още не се наричали християни, това име дошло по-късно. Но тази църква възникнала тъкмо в Ерусалим, където били всички свидетели на събитията. Ако имаше някаква измама, някаква измислица на учениците на Христос, тя точно там щеше да бъде най-лесно разобличена.

Всъщност никой не е имал интерес да измисля тази история. Юдейските водачи, разбира се, най-горещо са искали това да не е вярно. Ако имали и най-малката възможност да оборят версията за Възкресението, щели да го направят със сигурност. Римската власт също никак не се радвала, че в Юдея възниква мощно ново религиозно движение. Тази провинция и без това била размирна и създавала непрекъснати проблеми.

Сега евреите започвали да се карат помежду си за някакъв си техен проповедник, който бил убит, а някои от тях твърдели, че е жив! Ако можели да ликвидират този източник на неприятности, римските власти несъмнено щели да го направят. А самите последователи на Христос били най-потърпевшите от цялата работа. Те били преследвани, затваряни, бити, прогонвани от домовете им, имуществото им било конфискувано, някои от тях били убити. А апостолите, които свидетелствали, че Христос е възкръснал, до един загинали мъченически. Но никакви гонения и опасности не можели да ги възпрат да проповядват тази радостна новина. Хората не умират за нещо, което знаят, че е лъжа. А учениците на Христос имали огромната смелост да разпространят християнството по целия свят, защото добре знаели, че Той е възкръснал наистина. Всички умрели като мъченици, но не се отказали от истината за Възкресението.

И ключът към тази невероятна промяна се крие в думите, които Иисус им казва, когато се явява сред тях: „Мир вам.“ Възкресението наистина носи мир, който не може да

се постигне с нищо друго. Христос е показал, че владее над живота. Той е развързал връзките на смъртта и е отнел неумолимата ѝ сила. Самият Той живее вечно и е обещал да даде същия вечен живот на всеки, който повярва в Него.

Както казва апостол Павел пред ареопага в Атина, чрез Възкресението Бог е дал на всички сигурното свидетелство, че един ден ще съди света и Съдията ще бъде Иисус Христос.

Е, КАКВО ДА НАПРАВЯ АЗ?

Добре де, ще кажеш, драги читателю, но какво е моето участие във всичко това? Твое участие е решаващо. Ето как са реагирали слушателите на апостол Павел:

„А като чуха за възкресението на мъртвите, едни се подиграваха, а други казаха: „Пак ще те слушаме за това.“ И така, Павел си отиде от тях. А някои мъже се присъединиха към него и повярваха, между които беше Дионисий Ареопагит и една жена на име Дамар, и други с тях.“

Някои хора направо отхвърлят историята за Иисус Христос като някакви религиозни глупости. Те заемат позицията на горд всезнайко и обявяват, че за просветени съвременни хора християнството е твърде елементарно. Любими техни фрази са, че „никой не се е върнал от оня свят да каже какво е“ или пък „никой не може да претендира, че знае абсолютната истина“. Това е много опасно. Дори човек да си затвори очите, няма да премахне реалната действителност. Това е тактиката на щрауса и тя винаги води до провал. Пилат се е опитал да се изолира от цялата тази история. Той нито е мразел Христос, нито Го е обичал. Въобще не е имал към Него никакво отношение и не е искал да се занимава с Него. В крайна сметка обаче той се оказва човекът, който Го е изпратил на кръста. Моля те, драги читателю, не заставай в този отбор. Дори да не мразиш Бога, а просто да не искаш да се занимаваш с Него, един ден ще се окажеш Негов враг. И тогава нямаш шанс.

Втората група хора са казали на апостол Павел, че и друг път ще го слушат по този въпрос. Често пъти хората просто отлагат.

Всичко хубаво и добро, ама сега нямаме време за такива неща. Във фирмата ни натискат, жената и децата си искат своето, трябва да се ремонтира апартаментът, да се прекопае лозето, да се засадят картофите, да се свари ракията, да се гледат мачовете – всичко това не чака. Не го ли свършиш днес, минава му времето. А Господ може да почака, някой ден ще помислим и за Него. В краен случай, като се озовем пред Него, все някак си ще се оправим, не сме били пък чак толкова лоши хора. Няма да се оправиш някак си. За едно приятелство са нужни двама. Ако не кажеш на Иисус своето ясно и категорично „да“, един ден ще бъдеш сред онези, на които Той ще каже: „Не ви познавам.“ И не знаеш кога ще настъпи този ден. Отлагането често се оказва фатално.

Сред слушателите на апостол Павел е имало и такива, които са се присъединили към него и са повярвали. Те са си направили труда да размислят върху думите му и да проверят сами дали те са истина. Разбрали са, че техният празен пиедестал на „непознатия бог“ всъщност не е празен. На него е величественият Творец, който е създал све-

та, който не се вижда, но владее над целия космос. Той е любов и иска да ни приобщи към Своего семейство, да ни даде вечен живот в радост и щастие – без скръб, без зло, без смърт. За да изкупи нашите грехове, Той е пожертвал собствения Си живот и сега иска от нас да се покаем, да Го помолим за прошка и да повярваме в Него. Покаянието не изисква от нас никакви усилия. Изисква обаче да се откажем от собствената си гордост и да приемем, че ни се оказва незаслужена милост. За много хора това е страшно трудно. Но ако си дадем сметка с кого наистина си имаме работа, е лесно. Пред всемогъщия Господар на вселената, който Сам се е смирил дотам, че да стане човек, да понесе ужасни унижения и смърт на кръст заради нас, няма място за нашата жалка човешка гордост. Вместо нея Бог ти дава мир, радост и свобода, дава ти сигурност и спокойствие за бъдещето, утеха и помощ в настоящето. Христос казва: *„Аз дойдох, за да имат живот, и да го имат изобилно.“* Бог не ограбва живота ни на тази земя, не ни подчинява на някакво религиозно робство, а напротив – дава ни силата да живеем като свободни и

щастливи хора, независимо от външните обстоятелства. Но това, драги читателю, най-добре се разбира от личен опит...

Казано съвсем накратко, „непознатият Бог“ може да бъде познат. И познанството с Него, меко казано, си заслужава.

КРАЯТ НА ТАЗИ ИСТОРИЯ

Ще кажеш, ами какво стана с вас?

Споменът за речта на апостол Павел пред ареопага и разсъжденията над нея ни вдъхнаха кураж и надежда. Ние познавахме този „непознат“ Бог. За нас Той беше познат и това беше най-важното. Както се казва на едно друго място в Библията: *„Така казва Господ: Мъдрият да не се хвали с мъдростта си и силният да не се хвали със силата си, богатият да не се хвали с богатството си, а който се хвали, нека се хвали с това, че разбира и познава Мен, че Аз съм Господ, който извършва милост, правосъдие и правда на земята, понеже в това имам благоволение, заявява Господ.“* Ние можехме да разчитаме на милостта и правосъдието на всемогъщия

Бог. Знаехме откъде идваме и накъде отиваме – в по-дълбокия смисъл на нещата, независимо дали щяхме да успеем да се върнем в Австрия, независимо какво щеше да стане с нас на тази земя. Свити в малката си палатка на къмпинга до летището, под ревящите самолети, прелитащи над главите ни, ние имахме мир и надежда въпреки несигурното положение, в което се намирахме.

В понеделник, в 9 часа сутринта, бяхме пред австрийското консулство заедно с трите си деца. Започна едно дълго и мъчително чакане. Накрая консулката ни прие в един просторен кабинет. В ъгъла на кабинета веднага забелязах голям сейф. Разказахме ѝ какво беше станало, отговорихме и на нейните въпроси. Тя през цялото време ни гледаше с доста голямо недоверие. Кой знае колко пъти при нея бяха идвали подобни на вид хора, желаещи да получат убежище в Австрия – някак си да се промъкнат в бленуваната страна. Тогава нямаше Европейски Съюз, границите на държавите бяха добре затворени.

След като чу подробно цялата ни история, тя вдигна телефона и набра един номер. По-

моли да я свържат с кметството на нашия град и там – с полица, който се занимаваше с емигрантите. Изумително за нас, успя да се свърже с точния човек. Говори дълго време. Ние тогава не разбирахме много добре немски, но беше явно, че го разпитва за нас. След като приключи разговора, тя стана от стола си, отиде до сейфа, отвори го и извади от него тези документи, които за нас тогава играеха ролята на паспорти, които бяха само за хора, които нямат собствена държава. Каза ни, че трябва малко да почакаме, и започна много бавно да попълва имената ни. Явно изчакваше нещо. Не след дълго телефаксът на бюрото ѝ затрака. Очевидно от Австрия ѝ изпращаха нашите данни. Този телефакс ми се стори като някакво послание от небето – като някакъв изкупителен документ, който свидетелстваше за нашата принадлежност към една свободна страна, в която ни се даваше убежище. Може да е твърде силно казано, но за нас тогава това беше документът, който ни връщаше живота.

След това консулката стана, взе „паспортите“, отиде до една преса и им удари профилните печати. Връчи ни ги и ни каза, че

сме били добре известни в тази австрийска община и там за нас имало добро свидетелство. Каза, че много рядко се случвало тя да издаде документи в рамките на половин час и по този начин да пусне някого в Австрия. Дори ни попита дали имаме пари да се върнем. Имахме, това не беше проблем. Пожела ни приятно пътуване. Спомням си, че жена ми се разплака. В съвсем реален смисъл ние бяхме спасени.

В живота ни на тази земя има различни трудности, преめждия, беди. Щом веднъж сме избрали да вървим пътя си с Господ и имаме прошка за греховете си, всички тези неща придобиват съвсем друго измерение. Вече няма нищо фатално. За всички проблеми, дори да са обикновени житейски затруднения, можем да разчитаме на помощта на всемогъщия Бог, който е сътворил небето и земята. Може да ни се струва невероятно, но Той се интересува дори от нашите дребни, ежедневни проблеми. Той е дал живота Си за нас и нищо, което става с нас, не Му е безразлично. При Него винаги можем да намерим помощ, закрила и утеха. А когато животът ни на тази земя свърши, ще живе-

ем завинаги в радост и веселие в Неговото
вечно царство.

Благодаря ти, драги читателю, че отдели
време да прочетеш тези радове. Искам да
знаеш от мен, че има живот след смъртта
и че пътят към този живот е единствено
Иисус Христос.

ХРИСТИЯНСКА КНИЖАРНИЦА

„ВЕРЕН“

www.veren.bg

КНИГИ ЗА ВЯРАТА,
ЛЮБОВТА
И НАДЕЖДАТА.

Неочаквано пре-
междие изпраща
семейството на
автора на среща с
древността. Там,
преди около 2000
години, един човек
спори с атинските

философи пред така наречения „ареопаг“.

Авторът описва своите преживявания и
размисли по повод на тази дискусия, която
сякаш се разиграва днес...

Книгата се чете лесно и бързо и изяснява ня-
кои основни въпроси на християнската вяра,
с които ние се сблъскваме при всяка неудача
или нещастие.

Здравко Ненов е роден през 1945 г. Автор е на
книгите „Сектите и как да ги разпознаваме“
(Верен, 1995 г.), „Един филм, една игра“ (Ве-
рен, 2010 г.) и „Бъзльо“ (Верен, 2011 г.).

